

Centralny Rejestr Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych – geneza, wdrożenie i praktyczne narzędzia

Centralny Rejestr Umów Jednostek Sektora Finansów Publicznych (CRU JSFP) to jeden z największych projektów związanych z cyfryzacją i zwiększaniem transparentności finansów publicznych w Polsce. Jego głównym celem jest zapewnienie obywatelom łatwego dostępu do informacji o tym, w jaki sposób instytucje publiczne wydają środki publiczne oraz z kim zawierają umowy.

Projekt obejmuje administrację rządową, samorządy, szkoły, uczelnie publiczne, szpitale i wiele innych jednostek należących do sektora finansów publicznych.

Skąd wziął się pomysł na Centralny Rejestr Umów?

Idea stworzenia centralnego rejestru umów pojawiła się jako odpowiedź na rosnące oczekiwania społeczne dotyczące jawności wydatków publicznych. W ostatnich latach coraz częściej podnoszono potrzebę stworzenia jednolitego systemu, który umożliwi obywatelom kontrolę nad wydatkowaniem pieniędzy publicznych.

Podstawą prawną CRU JSFP są przepisy **ustawy o finansach publicznych**, w szczególności **art. 34a–34d**. Rejestr został pomyślany jako narzędzie realizujące konstytucyjną zasadę jawności finansów publicznych.

Ministerstwo Finansów podkreśla, że celem projektu jest:

- zwiększenie przejrzystości wydatków publicznych,
- wzmocnienie kontroli społecznej,
- ograniczenie ryzyka nadużyć i nieprawidłowości,
- ujednoczenie sposobu publikacji informacji o umowach zawieranych przez instytucje publiczne.

W praktyce oznacza to, że informacje o umowach finansowanych ze środków publicznych będą publikowane w jednym centralnym systemie teleinformatycznym.

Jednocześnie przepisy przewidują ochronę danych wrażliwych oraz informacji objętych tajemnicą ustawową.

Jak przebiega wdrażanie CRU JSFP?

Wdrożenie systemu zostało podzielone na etapy. Ministerstwo Finansów zdecydowało się na stopniowe uruchamianie funkcjonalności, aby jednostki sektora finansów publicznych mogły przygotować swoje procedury oraz systemy informatyczne.

Etap pierwszy – kwiecień 2026

Od 1 kwietnia 2026 r. uruchomiono możliwość:

- składania wniosków o założenie kont,
- uwierzytelniania użytkowników,
- przygotowania jednostek do pracy z systemem.

System został udostępniony przez Ministerstwo Finansów i działa w modelu centralnym. Dostęp wymaga logowania przez Krajowy Węzeł Identyfikacji Elektronicznej.

Etap drugi – lipiec 2026

Od 1 lipca 2026 r. jednostki sektora finansów publicznych uzyskały obowiązek publikowania informacji o umowach w CRU JSFP.

Ministerstwo Finansów udostępniło również:

- środowisko testowe,
- dokumentację API,
- materiały szkoleniowe,
- wsparcie techniczne dla jednostek i integratorów.

Dzięki API możliwa stała się integracja z lokalnymi systemami wykorzystywanymi w urzędach i innych instytucjach publicznych.

Wyzwania związane z wdrożeniem

Choć idea rejestru spotkała się z dużym poparciem, wdrożenie CRU JSFP wiąże się także z licznymi wyzwaniami organizacyjnymi i technicznymi.

Największe problemy dotyczą:

- konieczności uporządkowania lokalnych baz umów,
- dostosowania procedur wewnętrznych,
- integracji istniejących systemów z API Ministerstwa Finansów,
- zapewnienia zgodności z RODO,
- szkolenia pracowników.

Dla wielu jednostek samorządowych oznacza to konieczność wdrożenia nowych narzędzi informatycznych wspierających obsługę rejestru.

Program ZODA Rejestr Umów - czyli jak pomóc sobie spełnić ustawowe obowiązki?

Jednym z rozwiązań przygotowanych dla jednostek sektora finansów publicznych jest system [ZODA Rejestr Umów](#) opracowany przez [ARISCO](#).

Program powstał jako odpowiedź na nowe obowiązki związane z CRU JSFP i ma ułatwiać jednostkom publicznym prowadzenie lokalnej ewidencji umów oraz ich publikację w centralnym rejestrze.

Jak działa ZODA Rejestr Umów?

System działa jako lokalny moduł do zarządzania umowami, który integruje się bezpośrednio z API Ministerstwa Finansów.

W praktyce proces wygląda następująco:

Jak działa ZODA - Moduł Rejestr Umów

- użytkownik wprowadza dane umowy do systemu ZODA,
- dane są przechowywane w lokalnej bazie jednostki,
- system umożliwia weryfikację poprawności danych,
- wybrane informacje są publikowane do CRU JSFP przez API Ministerstwa Finansów,
- możliwa jest późniejsza aktualizacja lub korekta danych.

Najważniejsze funkcje systemu ZODA

- prowadzenie lokalnego rejestru umów,
- automatyczne przygotowanie danych do publikacji,
- integrację z API CRU JSFP,
- publikację i aktualizację informacji o umowach,
- wyszukiwanie i filtrowanie danych,
- kontrolę historii zmian,
- zarządzanie uprawnieniami użytkowników.

Dużą zaletą rozwiązania jest to, że jednostka może nadal pracować na własnym systemie, a publikacja do centralnego rejestru odbywa się automatycznie lub półautomatycznie

Integracja z API Ministerstwa Finansów

Jednym z kluczowych elementów działania ZODA jest wykorzystanie oficjalnego API udostępnionego przez Ministerstwo Finansów.

API umożliwia między innymi:

- autoryzację użytkowników,
- publikowanie nowych wpisów,
- aktualizowanie danych,
- wyszukiwanie opublikowanych umów.

Dzięki temu rozwiązaniu urzędy nie muszą ręcznie przepisywać danych do centralnego systemu.

Dlaczego takie systemy są potrzebne?

Dla dużych jednostek administracji publicznej liczba zawieranych umów może wynosić od kilkuset do kilku tysięcy rocznie. Ręczne wprowadzanie wszystkich danych do centralnego rejestru byłoby czasochłonne i obarczone dużym ryzykiem błędów.

Dlatego systemy takie jak ZODA pełnią rolę:

- lokalnego repozytorium umów,
- narzędzia kontrolnego,
- integratora z CRU JSFP,
- systemu wspierającego zgodność z przepisami.

Centralny Rejestr Umów JSFP to ważny krok w kierunku zwiększenia transparentności finansów publicznych w Polsce. Projekt ma umożliwić obywatelom łatwiejszy dostęp do informacji o wydatkach instytucji publicznych oraz zwiększyć kontrolę społeczną nad gospodarowaniem środkami publicznymi.

Wdrożenie systemu wymaga jednak dużych zmian organizacyjnych i technologicznych po stronie jednostek sektora finansów publicznych. Z tego powodu coraz większą rolę odgrywają rozwiązania wspierające integrację z CRU JSFP, takie jak system ZODA Rejestr Umów, który automatyzuje proces publikacji danych i upraszcza obsługę nowych obowiązków.

Jeśli chcesz dokonać takiej integracji w swoim urzędzie lub uzyskać więcej informacji – zapraszamy do kontaktu z naszym działem sprzedaży.

Dział Sprzedaży, Arisco Sp. z o.o.

sprzedaz@arisco.pl, tel. Tel. (42) 648 03 20

 ARISCO[®]
autorskie rozwiązania informatyczne